

Baba Kama Sources 56-even

אבן האזל הלכות נזקי ממון פרק א הלכה ח

[ח] הזיקה ברה"ר וכו' הרי זה פטור מפני שיש לה רשות להלך כאן וכאן ודרך הבהמה להלך ולאכול כדרכה וכו'.

מפני שיש לה רשות להלך וכו'. כן כתב הרי"ף דשן ורגל פטורים ברה"ר דאורחיהו הוא, ותמה הרא"ש דמה צריך טעמא דהא קרא כתיב וביער בשדה אחר ולא ברה"ר, וכו' הרא"ש דבא לפרש טעם הפסוק דלהכי פטר רחמנא בשן ורגל משום דאורחיה בכך ודרכו לילך ברה"ר וא"א שילכו הבעלים אחרי' תמיד, אבל קרן ברה"ר כיון דאייעד ויודע בעלי' שהוא נגחן הו"ל למארי' לנטורי ובתם קיי"ל דקנסא הוא, ויש להקשות בזה בשיטת הרמב"ם לקמן בהלכה ט' דחצר מיוחדת לשניהם לשוורים ולחד לפירות חייב על השן ועל הרגל וזהו ש"י רש"י ור"ת הקשה ע"ז דכיון דהוי לשניהם לשוורים היכי הו"ל חצר הניזק. ותי' הרא"ש דכיון דהוי לחד לפירות הוי שפיר חצר הניזק, אבל לשיטת הרי"ף והרמב"ם דטעמא דפטר ברה"ר משום שיש לה רשות להלך א"כ ה"נ בלשניהם לשוורים הא יש לה רשות להלך, עוד כ' שם הרא"ש ונ"מ מטעם זה שאם הי' עץ ארוך מקצתו מונח ברה"ר ומקצתו ברה"י ודרסה על הצד שברה"ר ושברה כלים ברה"י כיון שדרכה לילך ולדרוס עליו פטורים, והקשו המפרשים דהא קיי"ל התיזה ברה"ר והזיקה ברה"י חייב ומאי נ"מ בין זה לזה:

(ב) והנראה לי לפימ"ש"כ הרא"ש בדף כ' גבי הא דמוקים הגמרא בקופצת וז"ל דכל היכי דיכולה הבהמה לאכול כדרכה דרך הילוכה בלא קפיצה אין לו לאדם רשות להניח שם פירותיו והוי רה"ר ופטורה אבל היכי דאינה יכולה לאכול אלא בקפיצה יש לו לאדם רשות להניח פירותיו ומקרי חצר הניזק עכ"ד, ויש להבין דהא כתב ביאור דברי הרי"ף דהטעם דשן ורגל פטורים ברה"ר דכיון דדרכו לילך ברה"ר וא"א שילכו הבעלים אחריהם תמיד, ולמה צריך עוד טעם משום דאין לו לאדם רשות להניח שם פירותיו ומה לנו אם יש לו רשות או לאו כיון דפטור השור הוא משום דאורחיה. אכן י"ל דלפי הטעם דא"א שילכו הבעלים אחריהם תמיד יקשה דלמה חייב כשנכנסה הבהמה מרה"ר לחצר הניזק הא א"א שילכו הבעלים אחריהם, ובשלמא בקרן כיון שיודע בעליו שהוא נגחן הו"ל לנטורי, ובתם הוי קנסא, אבל בשן ורגל דחייב בפעם הראשון יקשה דהא אכתי לא ידע בעליה שדרך בהמתו לילך מרה"ר לחצר אחריה ואי דנימא דכך דרך הבהמות לילך מרה"ר לחצר הניזק א"כ לפטור מטעם דא"א לילך אחריהם ולא לחייב בשן ורגל אלא כשהלכה מרשותו לחצר הניזק דאז הוי כמו ושילח דמרשותו יכול לשומרה שלא תלך לרשות אחריה ועוד דאם טעם הפטור הוא משום דיש להשור רשות לילך הו"ל להתחייב גם בחצר שאינה של שניהם דהא אין לו רשות לילך שם:

(ג) ולכן נראה דסובר הרא"ש דשני הטעמים שייכים זה בזה ובאמת מצינו שניהם בגמרא דהטעם הקודם דיש לה רשות לילך וא"א שילכו הבעלים אחריהם מבואר בדף י"ט בהא דבעי כשכשה בנזבה מהו וקאמר וכי יאחזנה בזנבה וילך ופריך אי הכי קרן נמי וכי יאחזנה בקרנה וילך ומשני קרן לאו אורחיה הא אורחה, והנה אם הי' האבעיא אם הוא ממש דין קרן או רגל א"כ מה זה דפשיט לי' וכי יאחזנה בזנבה וילך דהוא תשובה רק על דין רה"ר ובהאבעיא אם הוי קרן או רגל הוי מספקא לי' גם לענין חצר הניזק אי משלם נזק שלם או חצי, ועוד דכיון דזה גופא אבעיא ליה אי הוי קרן או רגל א"כ הוי ליה לפשוט בפשיטות תולדה דרגל היא, וא"כ מוכח דזה ידע שפיר דכיון דלא הוי משונה לגמרי הוי תולדה דרגל וחייב נזק שלם בחצר הניזק, אלא דמ"מ כיון דגם אורחה לגמרי לא הוי ואין כאן הסברא דלפטור מפני שיש לה רשות להלך כאן וכאן כיון דאין זה אורחה בתמידות יש לחייבה ברה"ר כמו קופצת דהוי ג"כ רגל דאין זה משונה ומ"מ חייב ברה"ר כיון דלא הוי אורחה בהכרח וע"ז פריך דסוף סוף יקשה וכי יאחזנה בזנבה וילך וכי דחי ליה דקרן נמי יקשה וכי יאחזנה בקרנה וילך משני ליה ע"ז דלא דמי דקרן לאו אורחי' ואם הוא מועד אין לו רשות להבעלים להניח שורו ברה"ר בלא שמירה, ובתם משום קנסא, אבל הכא בכשכשה בזנבה דאין זה לאו אורחיה שלא יהיה לו רשות להניח שורו ברה"ר יקשה דוכי יאחזנה ולפיכך הוא פטור ברה"ר, אך לפי"מ דמסיק דמיעבי בכשכוש יתירה, הוי הספק אם הוא רגל או קרן ממש כמו שפסק הרמב"ם בהלכה י"א ועמ"ש"כ שם. אך לפי"ז קשה דגם בקופצת נמי איכא האי טעמא דהא ג"כ לא הוי משונה וגם כשהלכה מרה"ר לרה"נ יקשה כן דוכי יאחזנה וילך וכבר הקשינו זה למעלה, אכן יש ליישב בזה שהזכרנו הטעם השני שכתב הרא"ש דהפטור ברה"ר הוא משום שאין רשות לבעל הפירות להניח פירותיו ומצינו גם הטעם הזה בגמרא גבי מקצה מקום מרשותו לרה"ר דקאמר בגמרא דפטור משום דאמר לי' לאו כל כמינך דמקרבת להו לפירותיך ומחייבת לתוראי ומוכח דהוא חד טעמא מצורף להטעם שיש להשור רשות להלך וזה גורם שלא יהי' לבעל הפירות רשות להניח פירותיו והיינו דאין לו רשות לעשות זה המקום מיוחד לפירות שיתחייב בהם בעל השור ונמצא דנוכל לומר דלא באו הרמב"ם והרי"ף ליתן טעם על הגזה"כ דוביער בשדה אחר, אלא דבאו לברר מה נקרא רה"ר, דלכאורה היינו יכולים לומר דרשות הניזק נקרא כל מה ששייך להניזק ומה שאינו שייך להניזק נקרא רה"ר ולפי"ז לא הי' שייך כלל לחלק בבהמה שאכלה מע"ג חברתה בין קופצת לאינה קופצת דממ"נ אם על גבי חברתה נקרא חצר הניזק יתחייב נזק שלם גם באינה קופצת, וגם לא הי' שייך פלוגתא דרב ושמואל במחזרת ובמקצה מקום דפשיטא דהוי רשותו להניח שם פירותיו דהא מתחלה הקצה ע"ד זה וכן כתבו התוספות שם להדיא א"כ הרי הוא רשות הניזק ואיך שייך לומר לאו כל

כמינך כיון שהרשות שלו, ולכן הוכיחו מזה הרי"ף והרמב"ם דלעשות רשות הניזק לא סגי מה שהמקום קנוי לו להניזק אלא דהעיקר דכל מקום שהבהמה יש לה רשות להלך ואוכלת או דורסת דרך הילוכה נקרא רה"ר, דאין רשות להניזק לעשות שם מקום מיוחד על פירות ואין זה שדה אחר, וממילא גם ע"ג חבירתה אף שיש לומר שזהו חצר הניזק מ"מ כיון שאוכלת בדרך הילוכה הוי רה"ר, וזו הסברא גם כן במקצה מקום כיון שזה דרך הילוכה ממש אין רשות להניזק לשטוח שם פירותיו באופן שיתחייב בעל השור:

ד) נמצא דהרי"ף והרמב"ם באו לבאר גדר רה"ר דבמקום שהבהמה אוכלת בדרך הילוכה ממש הוי רה"ר אף שלגבי דיני קנינים הוי רשותו של הניזק וממילא יתורץ מה שהקשינו דגם היכי שהלכה הבהמה מרה"ר לרה"נ נמי נימא וכי יאחזנה ברגלה וילך, דכיון דאין זה בדרך הלוכה ממש יש רשות לבעל הפירות לעשות שם מקום מיוחד לפירותיו אפילו בלא גדר ולחייב את השור. ויתורץ בזה גם מה שהקשינו בקופצת דלפטור מטעם וכי יאחזנה דכיון שאינה יכולה לאכול בלא קפיצה אין זה דרך הילוכה ממש והוי חצר הניזק, אכן בכשכשה בזנבה אף דלא הוי אורחה ממש לא יצאה בזה מדין רגל כיון דגם משונה לא הוי, ובעל האבעיא סבר דכיון דלא הוי אורחה לגמרי אין בזה פטור דרגל ברה"ר דפטורא דרגל ברה"ר הוא דוקא היכא דהוי אורחה בהכרח וע"ז משני ליה שפיר דבאמת מצד בעל הבהמה יש לפטורו גם בלא אורחה בהכרח כיון דעכ"פ הוי בדרך הילוכה ממש וא"כ וכי יאחזנה בזנבה וילך אלא דמ"מ ברה"נ כמו ע"ג חבירתה מהני הא דלא הוי אורחה בהכרח דיש רשות להניזק לעשות שם מקום מיוחד לפירותיו והוי שדה אחר וממילא חייב בעל הבהמה, משא"כ בכשכשה בזנבה דהוי ברה"ר, ועכשיו מיושב שפיר מה שכתב הרא"ש דאם הי' עץ מקצתו ברה"נ ומקצתו ברה"ר ודרסה על הצד שברה"ר ושברה ברה"נ דפטור, ומקשים על זה מהא דהתיזה ברה"ר והזיקה ברה"י דחייב, דהטעם דהתיזה ברה"ר והזיקה ברה"נ חייב הוא משום דכיון דכתיב ובער בשדה אחר ומשגיחין על המקום שבו נעשה ההיזק כמש"כ הרא"ש ליכא למימר דכיון דיכולה להתיז מרה"ר לרה"נ לכן אין לו רשות לייחד רשותו לפירות ולעשותו לשדה אחר, דהא התזת הצרורות לא הוי אורחי' בהכרח כמו מה שהבהמה הולכת ודורסת בדרך הילוכה, וכן מוכח מד' הר"ח בדף י"ט בפירושו על בעיא דר' אבא בר ממל היתה מהלכת במקום שא"א לה א"כ מנתזת דצרורות לאו אורחי' ממש אבל בעץ ארוך שמקצתו מונח ברה"ר והבהמה הולכת כדרכה ברה"ר ומזקת בהכרח אין לו רשות ליחד המקום שברשותו אצל העץ לכלים והוי כמו מקצה מקום מרשותו לרה"ר דטוען המזיק לאו כל כמינך דמקרכת לפירותיך ומחייבת לתוראי, איברא דיש להעיר לפי שיטת הרי"ף והרמב"ם דפטורא דשן ורגל ברה"ר הוא משום דיש רשות להשור להלך א"כ הני חמשה חיות המזיקים אמאי פטורים ברה"ר אם טרפו ואכלו כמו שכתב המ"מ בהלכה ו' וכדמוכח להדיא מדברי הרמב"ם בפ"ג ה"ז והוא מד' הגמרא דף ט"ז דהא הני חיות אין להם רשות להלך ברה"ר ואדרבה הבהמות הניזוקים עיקר מקומם הוא לילך ברה"ר אכן מצאתי שכבר הקשה כן ביש"ש בפ"א סימן מ"ז ותיירץ ע"ז דהתורה לא חלקה בדיני שן ורגל ע"ש שהאריך הרבה בזה:

ה) והנה בארנו דעת הרמב"ם עפ"י דברי הרא"ש דמשום רשות הבהמה להלך אין רשות להניזק לעשות שם מקום מיוחד על פירות ולעשותו לחצר הניזק. אכן במה שביאר הרא"ש טעמא דקופצת, משום דקופצת אינה אורחה לגמרי ומש"ה יש רשות לבעל הפירות לעשות על גבי הבהמה לחצר הניזק, ולפי"ז כתב הרא"ש דאם יכולה לאכול בלא קפיצה אפילו קפיצה פטורה דהא אין רשות לבעל הפירות להניח פירותיו, אבל בדעת הרמב"ם כתב הכ"מ בפ"ג הלכה ו' דסובר דאפילו יכולה לאכול בלא קפיצה חייבת בקפיצה. וכן באמת משמע מלשון הרמב"ם והי' נראה לומר דהרמב"ם סובר כדעת הרמב"ן שכתב במלחמות בטעמא דקופצת וז"ל ור' אושעיא סבר דוקא קופצת לפי שנסתלקה מרה"ר לגמרי ודמיא למאן דשבקתה לרחבה ואזלא וקמה בצדי רחבה עכ"ל, ולפי דברי הרמב"ן באמת אין נ"מ אפילו אם היתה יכולה לאכול בלא קפיצה ולפי דברי הרמב"ן לא מצינו חלוק בין אורחה לגמרי לשאינה אורחה לגמרי דעקר היסוד לזה הוצאנו מדברי הרא"ש גבי קופצת.

אלא דא"כ יקשה לנו טעמא דהתיזה ברה"ר והזיקה ברה"י כיון דלא נעשה לשיטת הרמב"ן שני גדרי אורחה ומשיטת הרמב"ן הא מוכח דלא סגי במה שהפירות מונחים בחצר הניזק אלא צריך נמי שהבהמה לא תהי' ברה"ר וא"כ אמאי חייב התיזה ברה"ר והזיקה ברה"י:

ו) אכן הדבר מבואר עפ"י מה דיישב בנמוק"י קושיא אחרת דאמאי חייב אם אכלה מתוך החנות הא הבהמה עומדת ברה"ר וכתב בזה הנמוק"י וז"ל משום דבהמתו לאו רה"נ גמור אבל רה"נ גמור כגון ביתו חייב ואפי' אכלה כדרכה וכדתנן אכלה מתוך החנות משלמת מה שהזיקה עכ"ל ולדברי הנמוק"י צריך לומר דצדי רחבה נמי לא הוי רה"נ גמור אבל רה"נ גמור לא צריך להא דשבקתה לרחבה וכדמוכח מהא דאכלה מתוך החנות אף דעומדת ברה"ר ולפי"ז מיושב שפיר הא דהתיזה ברה"ר והזיקה ברה"י ולא נצטרך גם בזה לחלק בין אורחה לגמרי ללאו אורחה לגמרי ולפי"ז נאמר דכל סברא דיש לה רשות להלך כאן וכאן אינו מועיל אלא לענין רה"ר בעצמו דהיינו דברה"ר לא יהי' דין חצר הניזק אפילו אכלה על גבי חברתה דיש בזה דין חצר הניזק וכן מקצה מקום מרשותו לרה"ר דעכ"פ אין זה רה"נ גמור, אבל במה דהוא רה"נ גמור לא מהני הך סברא כלל, ומשום הכי מבואר נמי מה דחייבה תורה בהלכה מרה"ר לחצר הניזק משום דעל חצר הניזק ממש אין אנו צריכין סברא כלל לחייב דהתורה אמרה ושילח את בעירה וביער בשדה אחר ואין אנו אומרים טעם אלא על גדר רה"ר משום דיש רה"ר כזה שהי' דין לעשות חצר הניזק במקום שהפירות כמו בעומדת

ברחבה ואוכלת מצדי הרחבה או מפתח החנות דהוא נמי בצדי הרחבה, וכן בקופצת ולזה אמרין דסברא שיש לה הרשות להלך גורמת שלא יהי' לזה דין רה"נ אבל ברה"נ ממש לא איכפת לן בטעמא כלל:

ז) אכן בסברא אכתי אינו מרווח כלל דמנא לן שני גדרי חצר הניזק ולומר דחצר הניזק ממש לא איכפת לן אף שהבהמה עומדת ברה"ר וחה"נ שאינו גמור מהני לענין דין שדה אחר דוקא באם הבהמה אינה עומדת ברה"ר, ע"כ נראה יותר דגם להרמב"ן נאמר כדעת הרא"ש לחלק בין אורחה לגמרי דזה מעכב מלעשות חצר הניזק ובין לאו אורחה לגמרי דאינו מעכב משום דסברא זו מוכרחת לנו לענין התיזה ברה"ר, ונאמר דאכלה מתוך החנות אף דאורחה לגמרי אבל זה לא גרע מהלכה מרה"נ לחצר הניזק דחייבת משום דעכ"פ אינה בדרך הילוכה ממש ואינה אורחה בהכרח, ובאופן זה נאמר דהוי מתוך החנות, ולא דמי לפתח החנות או מצד הרחבה דהוא בדרך הלוכה ממש, ומה דלא יישב כן הרמב"ן הא דקופצת כמו דיישב כן הרא"ש משום דאינו סובר דהוי אורחה שאינו גמור וסובר דכיון דאמרינן כיון דאורחה למיכל נהמא אורחה נמי לסרוכי ולמיסק דהוי אורחה כשאר אורחה דהוי אורחה גמור, ונחלק זה מן תוך החנות דהתם כיון דהוי בית בפ"ע אין זה אורחה בהכרח דאינו בדרך הלוכה אבל להגביה עצמו ברה"נ זהו בדרך הלוכה, ולכן חידש הרמב"ן סברא אחרת דהוי כמו דשבקתה לרחבה אלא דצריך לנו להוסיף דהרמב"ן חולק על עיקר סברת הרא"ש במה דסובר דמה דיכולה לאכול בלא קפיצה מהני לפטור גם בקפצה, דלפי"ז הוי לן למימר גם לסברת הרמב"ן דעכ"פ כיון דהמקום לא נחשב רה"נ א"כ מה מהני מה דשבקתה לרה"ר לגמרי כיון דמקום הפירות לא נחשב רה"נ, אלא דהרמב"ן סובר דהך דינא דאמרינן דמה שהוא אורחה מעכב מליחשב חצר הניזק, זה אינו אלא לענין אותו ההיזק דהוי אורחה ובעומדת ברה"ר ודהוי בדרך הלוכה בזה אמרינן דלא נוכל ליחשב חצר הניזק, אבל מקום זה ממש אם אכלה ממנו שלא בדרך הלוכה או שלא מרה"ר הוי שפיר חצר הניזק דלא נתבטל ממנו בשביל זה שם חצר הניזק אלא חיוב חצר הניזק לגבי אכילה שאכלה בדרך הלוכה.

ובאמת אם היה סובר הרמב"ן דקופצת אינו אורחה הי' יכול ליישב כמו הרא"ש אף שלא יסבור כשיטתו דמקום שיכולה לאכול בלא קפיצה פטור אף בקפצה אלא שהרמב"ן סובר בעצם דקפצה הוי אורחה לכן מיישב דהוי כמו שבקתה לרחבה, אבל בעיקר הדבר חולק על עצם סברת הרא"ש דמה דיכולה לאכול בלא קפיצה מהני לפטור גם בקפצה וכנ"ל, ולפי"ז כבר אין אנו מחוייבים כלל לומר דהרמב"ם סובר בסברא דקופצת כהרמב"ן ולא כהרא"ש דבין לסברת הרמב"ן בין לסברת הרא"ש נוכל שפיר לומר דמה שיכולה לאכול בלא קפיצה אינו פטור בקפצה וכנ"ל:

ח) עתה נשאר לנו לבאר במה דפסק הרמב"ם דמיוחדת לשניהם לשוורים ולחד לפירות הוי חצר הניזק שהקשינו ע"ז למעלה לפי שיטת הרמב"ם דטעמא הוא מפני שיש לה רשות להלך, אך לכאורה הי' אפשר להקשות עוד יותר לפי"מ דפסק הרמב"ם בפ"ג דאם הקדר הכניס קדרותיו ברשות ושברתן בהמתו של בעה"ב או בעל הפירות הכניס פירותיו ברשות ואכלתם בהמתו של בעל הבית דפטור, וכן אם הוזקה הבהמה בהקדירות או הפירות ג"כ פטור המכניס, משום דכל ברשות שניהם פטורין בין בעה"ב בין המכניס, וא"כ אמאי חייב בלזה ולזה לשוורים ולחד לפירות הא כמו שיש רשות לזה להכניס פירות כן נמי יש רשות לבעל השוורים להכניס שורו.

אכן הבאור בזה דהא דאמרינן שם דרשות פטור היינו שהכניס ברשות השור המזיק בשעה שיש שם הקדירות והפירות וכן בעל הקדירות והפירות הכניס קדרותיו בשע' שיש בהמתו של בעה"ב דאמרינן דאדעתא דהכי נתן זה לזה רשות שלא יתחייב בנזקין, או דמדינא הוא כמו שכתבתי שם בפ"ג הלכה י"ג עיין שם, אבל הכא הא דיש רשות לזה ולזה לשוורים היינו דמצד קנין החצר יש רשות לכל אחד להכניס שור, אבל מדיני נזקין כיון שנתנו זכות ביחוד לאחד להכניס פירות א"כ באמת מצד דיני נזקין כשיניח זה מקודם פירות אינו רשאי השני להעמיד בהמה ועל המזיק להרחיק את עצמו היכי דהוא מזיק ממש ודוקא באינו מזיק ממש קיי"ל על הניזק להרחיק, ולא דמי כלל להיכי שנתן לו רשות בשעה שנמצא הניזק, דהכא אינו אלא דין זכות מצד קנין החצר, אבל לא דין רשות מצד דיני נזקין, ולפי"ז שפיר דגם לענין דינא דשן ורגל ברה"ר שפיר כתב הרא"ש דכיון שנתנו ביחוד זכות לאחד להניח שם פירות הוי חצר הניזק ואף דהוי לזה ולזה לשוורים, היינו דיש רשות לזה ולזה להעמיד שוורים כל זמן שלא ישתמש הלה בזכותו להניח פירות, אבל כשישתמש הלה בזכותו ויניח פירות, אז על המזיק להרחיק את עצמו ואין רשות לשני להעמיד שוורים, ולא דמי לחצר השותפין ממש היינו שיש רשות לשניהם בין על שוורים בין על פירות, דלכאורה ג"כ נימא הכי דכיון דעל המזיק להרחיק את עצמו א"כ הוי כמו לזה ולזה לפירות ולא לזה ולא לזה לשוורים דקיי"ל דחשיב חצר הניזק, דלא דמי דהתם כיון דהתנו מתחלה שיהי' שניהם שווין בין לפירות בין לשוורים, א"כ אם יהי' לכל אחד רשות להניח פירות ולעשות אותו למקום מיוחד על פירות, לא יהי' לשניהם רשות להעמיד שוורים, א"כ אפשר דניחא להו להעמיד שוורים וממילא אינם יכולים כ"א מהם לעשות אותו למקום מיוחד על פירות אלא יש לו דין רה"ר, אבל היכי דנתנו רק לאחד רשות להניח פירות א"כ בודאי יש לו זכות להניח פירות דהא נתנו לו ביחוד זכות להניח פירות, ואי דגם להב' יש רשות להעמיד שוורים ישמור הוא את השור שלו דעל המזיק להרחיק את עצמו, ומצאתי להנמוק"י שכתב וז"ל לפירות אלא לחד שאין רשות לשניהם לתת בה פירות אלא אחד ובעוד שפירותיו בתוכו אין הלה רשאי לתת בה פירות ולא שוורים, והדעת מכרעת כן שלא יאכלו שוורים של זה פירותיו של חברו והשתא אתי שפיר דלגבי שן הוי חצר הניזק, עכ"ל הנמוק"י וכונתו מבוארת כמו שכתבנו.

והנה החא"ש על הרי"ף הבין בכונת הנמוק" דבאופן זה הוה כמו שהתנו שבעת שפירותיו של זה בחצר אין לו רשות להכניס שוורים וכן הבין הכתונת פסים בכונתו וציין לדברי הרא"ש ועשה מחלוקת בזה בין הנמוק"י והרא"ש שכתב להדיא אף על פי ששור המזיק נכנס שם ברשות קרינא ביה חצר הניזק כיון דמיוחדת רק לאחד לפירות, והכריע כדברי הרא"ש והקשה על הנמוק"י דאם בשעה שפירותיו של זה בחצר אין לו רשות להכניס שוורים, א"כ בכה"ג אפי' לשניהם לפירות יהי' חצר הניזק דהא קיי"ל דלשניהם לפירות ולא לשוורים הוה חצר הניזק, אבל באמת לא כיוונת בכונת הנמוק"י דא"א לומר כדבריהם דהא בהא דפרה שהזיקה טלית וטלית שהזיקה פרה שהקשו בתוס' דהיכי משכחת לה ע"ש, וכתב הנמוק"י וז"ל ומשכחת לה חיובא בתרווייהו שהזיקו זא"ז בב"א כגון בחצר המיוחדת לזה ולזה לשוורים, אבל אינה מיוחדת לתרווייהו למטלטלין אלא לחד בלחוד דלגבי בור חייב ולא מצי למימר ליה תורך ברשותי מאי בעי, ולגבי רגל נמי שקרע הטלית חייב כיון שאינה מיוחדת למטלטלי אלא לניזק חצר הניזק הוא וחייב עכ"ל ולדבריהם אמאי חייב על בור דבשעה שטלית של זה בחצר אין הלה רשאי להכניס שוורים דבאופן אחר לא הוה חצר הניזק, וע"כ דאין כוונת הנמוק"י כדבריהם ולא הוה כמו שהתנו כלל, ומה שכתב דבשעה שפירותיו של זה בתוכו אין הלה רשאי להכניס שוורים הוא משום גדרי מזיק וכמש"כ, והנ"מ בין לחד לפירות ובין לשניהם לפירות הוא דלחד לפירות שנתנו לו רשות מיוחדת אין להשני רשות להכניס שוורים משום גדרי מזיק שעל המזיק להרחיק, אבל מיוחד לשניהם בין לשוורים בין לפירות אין לכל א' רשות לעשות החצר למקום מיוחד על פירות כיון דיש להשני רשות על שוורים, ועכשיו שפיר מיושב הא דפרה שהזיקה טלית וטלית שהזיקה פרה דאף דכשהפרה הזיקה הטלית אמרינן דהטלית הוא בחצר הניזק ולא היה להפרה רשות זהו בדיון מה שהפרה מזקת, אבל בדיון מה שהפרה ניזוקה מהטלית שפיר חייב בעל הטלית משום בור ולא אמרינן תורך ברשותי מאי בעי דמצד עיקר דין זכות יש לשניהם זכות בחצר, ומצד גדרי מזיק הא הפרה ניזוקה ולא מזקת, ולכן בעל הטלית חייב משום בור. ומה שכתב עוד להוכיח כדברי הרא"ש מקושיית התוס' בהא דאמר מה לשור שכן ברשות, והקשו בתוס' דהא בחצר הניזק אין לו רשות, ולפי גירסת הרא"ש תירצו בתוס' בעץ ארוך אבל לד' הרי"ף א"א לומר כן ולכן לדברי הרא"ש מיושב דלשניהם לשוורים ולחד לפירות יש לו רשות ומ"מ חייב, אבל לפימש"כ אינו מוכרח דהרא"ש חולק על הנמוק"י, דמש"כ הרא"ש אף על פי ששור המזיק נכנס ברשות זהו מגדרי קנינים וזכות אבל מגדרי מזיק אפשר דגם הרא"ש מודה דאין לו רשות, ומשו"ה הוה חצר הניזק. ולדעת הרא"ש דסובר דהתיזה ברה"ר והזיקה ברה"י חייב וכן דעת הרמב"ם אף דסוברים כהרי"ף בטעמא דאורחא א"כ מיושב קושיית התוס' כמו שהוא בתוס' שלנו, אכן לדעת הרי"ף שהשמיט והוכיחו מזה דסובר דפטור נכונים דברי הכתונת פסים דנוכל לומר דלחד לפירות אינו עושה אלא חצר הניזק לענין חיוב אבל אין איסור על בעל השור להכניס השור אפי' משום גדרי מזיק ומ"מ חייב דהוה כמו פותקין ביבותיהן [ע"כ]: